

El museu com a espai de conflicte democràtic

Published by [Interacció](#) [1] on 11/06/2015 - 12:43 | Last modification: 12/05/2026 - 10:12

Llegit avui, el document manté una vigència notable. Molts equipaments culturals continuen incorporant vocabulari participatiu sense modificar substancialment les estructures de poder que organitzen la institució. Esdevenir públic continua interpel·lant una pregunta clau: fins a quin punt les institucions estan disposades a compartir realment la capacitat de definir què és cultura, com es governa i qui hi pot intervenir?. De fet, aquest projecte, Esdevenir Públic (2014-2015), va resultar guanyador de la primera convocatòria del Premi Internacional Innovació Cultural del CCCB, però el mateix centre no es va veure amb la capacitat de realitzar-lo. (n. de l'e., 2026)

Les polítiques culturals durant dècades van entendre el museu com una eina de democratització cultural. Obrir portes, ampliar audiències i facilitar l'accés als continguts semblava suficient per legitimar la funció pública de la institució. *Esdevenir públic*, el projecte d'Oriol Fontdevila presentat al Premi Internacional a la Innovació Cultural 2014-2015, qüestiona frontalment aquest marc. El problema ja no és com portar la cultura al poble, sinó què passa si és el públic qui comença a produir la institució cultural.

El text apareix en un moment especialment significatiu. L'impacte polític del 15-M, la deslegitimació institucional posterior a la crisi econòmica i l'esgotament del paradigma clàssic de democratització cultural travessen tot el document. Fontdevila planteja que el museu contemporani continua funcionant com una "màquina de produir públics", és a dir, com un dispositiu que defineix quins comportaments, coneixements i formes de legitimació cultural són acceptables. El problema és que aquesta lògica entra en contradicció amb una societat que ja no accepta tan fàcilment la separació entre institucions que produeixen cultura i ciutadania que simplement la rep.

A partir d'aquí, el projecte proposa una inversió radical de perspectiva: el museu esdevé realment públic només quan és el públic qui participa en la seva configuració institucional. Aquesta idea travessa tot el document i reorganitza la relació entre educació, comissariat, mediació i governança cultural.

Un dels aspectes més rellevants del text és la crítica al "gir educatiu" dels museus i centres d'art. Fontdevila detecta com moltes institucions incorporen el llenguatge de la participació i la pedagogia crítica sense alterar realment les estructures de decisió. El document és especialment lúcid quan assenyala que el problema no és només generar activitats educatives o participatives, sinó donar consistència política a la mediació i incorporar-la als espais on es defineix la institució. Aquí el text connecta amb debats centrals: mediació cultural, governança compartida, institucions híbrides o cultura en codi obert.

També resulta especialment suggerent la idea de "comunitat de mediadors". El públic deixa de ser vist com una audiència passiva o un segment de consum cultural i passa a entendre's com un agent capaç de traduir, reinterpretar i disputar el sentit de la institució. El museu deixa així de presentar-se com un espai neutral de transmissió cultural i compareix com un lloc de negociació permanent, travessat per conflictes, antagonismes i processos d'incertesa democràtica.

La mediació deixa de ser un servei complementari i es converteix en un espai de disputa sobre la funció pública de la institució cultural.

Referència

Fontdevila Subirana, O. (2014). *Esdevenir públic*. Premi Internacional a la Innovació Cultural. Convocatòria 2014-2015: Públic/s.

[Text complet](#) [2]

—

—

— [2]

Imatge; Esdevenir pu?blic. Foto: Oriol Fontdevila

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: governança cultural

Tags: participació cultural

Tags: drets culturals

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/museu-espai-conflicte-democratic>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/esdevenir-public.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4721>